

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:
Főtit. Hermann-udvar 1. emelet,
a külső folyosón.

Dérintetlen leveleket csak ismert
kézről fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főtit. a törvényszék melletti Nemmann-
háznak utazára nyíló helyiségében.

Hirdetések díjazabály szerint.
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is

Előfizetési árak:
Helyben hazhoz fordva:

Egész évre 12 frt.
Fél évre 6 " "
Negyed évre 3 frt.
Egy hóra 1 frt.

Vidékre postán küldve:

Egész évre 14 frt. — kr.
Fél évre 7 frt. — kr.
Negyed évre 3 frt. 50 kr.
Egy hóra 1 frt. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.

Az első gondolat

Arad, szeptember 16.

A bolgár fejedelem-választásról szó sincs. Nem is lesz egyhamar. A cárnak nem új fejedelem kellett Sándor helyett, de kellett egy chaoticus körülmény, melyben egyáltalán ne legyen fejedelem.

És ahogy erről nem szabad szólnak születni, támad majd a cél, a siker, Bulgária végleges elorosztása.

Kigondolt mese, czudar ámitás a többi minden, amivel a bolgár regensséget czári üzenetek és orosz ügyvivők megparancsolt kijelentésnek alakjában tartják ígértet, szóval, addig, a mig megjön az idő, mikor aztán nyiltan azt mondják az egész Bulgáriának: Itt vannak most már a mi kedves orosz tisztjeink, azok még jobba teszik a hadsereget, itt van Dolgorucky herczeg vagy Kaulbars, mint a czár atyai jóindulatának élő alakjai. Ha pénz kell, azt is kaptok, ha puska, fegyver kell, lesz az is, de aztán letegyetek holmi bolgár önállósági bolond álmokról, mert most már a miénk vagytok az utolsó czinczárig, az utolsó bakancsig.

De a mig ezt elmondanak, addig foly a játék szívósan és olyan cynismussal, a minő csak az orosz tradícióktól kitelik.

És a bolgár nép, mely tudott bátor és győző lenni azért, hogy a mindeu nemzetek álmára, függetlenségére gondoljon, — kezd gondolkodni és gondolatai meglepők és újra azt bizonyítják, hogy érdemes volna az önállóságra.

Összeül a sobranje. Tömvé az egész terem képviselőkkel, diplomatákkal és néppel. A napi rend előtt felemelkedik a ruscsuki kerület képviselője és meghatott hangon mondja ki az emlékeztetés szavakat: Első gondolatunk a távol lévő fejedelemnek legyen szentelve!

Villanyütésként érik e szavak a jelenlevőket. Mindenkin a megindulás veszt erőt, majd kitörő lelkesedéssel kiáltja az egész sobranje: Éljen a fejedelem!

Bogdanow ur a czár sophiai ügynöke pedig a világ legkeserűbb epességével megtáviratozza a fehérr czárnak, hogy mi a bolgár sobranje — első gondolata.

Oh minő nagy, minő történelmi düh reszkethetett a minden oroszok czárjának idegein át e szavakra.

Hát ez a pomeraniai gránátos még a sárból is visszajár kísértetni a czár tervei ellen. Az a zöld posztó, a mi a sobranjeben az elűzött fejedelem arcképét takarja, nem tudja felejtetni azt a porosz hadnagyot, kit a czár haragja ölt meg. És a sobranje még kifejezést ad az »első gondolat«-nak, és élteti azt, a kit a czár nem szeret és királyilag gyűlöl?

Sőt még tovább mennek. Egy másik képviselő — talán közel a rubelkehez, — indítványt tesz, hogy üdvözölje a sobranje a czárt.

És elkezdtek — vitatkozni. Minő blamage! Vitatkozni a felett, hogy tiszteli-e a czárt a sobranje, vagy tiszteli, de nem üzeni meg.

A táviró gyanusan hallgat a részletekről és egyszerűen azt jelenti, hogy a czári üdvözléssel nem jutottak megállapodásra.

Tehát valóság az az első gondolat?

A bolgár hadseregnek számolni kell azzal a körülménnyel, hogy a czár tisztjei ismét iskolamesterei lesznek a bolgár tisztkegek.

Jó orosz világ üt be majd a tiszt casinókba, hol egész nap lehet inni a — czár egészségére, mert ha nem isznak, itatják.

A tiszték erre két pártra oszlanak. Fele a czár mellé szegődik szolgának, fele pedig a fejedelem, a hős katona pártjára szegődik.

Ismét utba áll az első gondolat.

Mekkora csalódás volt tehát azt hinni, hogy a mint a czár személyes gyűlöletének tárgya a fejedelem, Németországban lesz, Bulgáriában olyan orosz világ támad, a minél különbet Katkow sem álmodik nagy Moszkvában.

A regensség még mindig csak alkuszik az orosz kormányval.

A czári biztos még mindig nincs Sophiában.

A czári üdvözléssel a sobranje nem jut megállapodásra.

És a sobranje »első gondolatát« a távollévő fejedelemnek szenteli

Igazi magasabb comicum. Egy czár, mint — Dandin György

A képviselőház szeptember 18-án, délelőtt 11 órakor ülést tart. Ugyanazon nap a főrendiház is ülést tart.

A király gátsországi utja. Lembergől sürgönyzik szeptember 16-áról: Ó Felsége a király visszautaztában minden egyes állomáson a közönségi előjáróságok, a papság, a nemesség és a hatóságok képviselői és a közönségi küldöttségek által fogadtattott és a nagyszámban megjelent lakosság által lelkesen üdvözöltetett. Przemyslben a király hat óra hosszat tartózkodott és ezen idő alatt az erődítéseket vette szemügyre. Este a magaslatok ki voltak világítva. A vasut mentén Tarnowól Oswiecimig mindenütt nagy előkészületek történtek a király fényes fogadására. — Ugyanazon nap a külföldi katonatisztek Gátsországból Bécsbe érkeztek és ebédre az »Imperial« szállodában gyűltek egybe, hol Rosenbery gr. vitte a házigazda szerepét. Az ebéd folyamán Richter orosz vezérőrnagy Ó Felsége Ferencz József királyra mondott felköszöntőt. A második felköszöntő az osztrák-magyar hadsereget éltette. Az ebédben az olasz és francia nagykövetségek katonái attachéi is részt vettek.

A szatócs-politika.

Arad, szeptember 10.

Anglia külügyi politikája még oly szegyeteljes vereséget aligha szenvedett, mint az utóbbi időben, midőn a hatalmakat és elszigeteltmagától megbizhatlanságával, Törökországot Oroszország karjai közé hajította kufár politikájával, a balkáni kis államokat pedig arra a jogos meggyőződésre vezette, hogy segedelemre az orosz hatalom ellenében nála ugyan hiába reménykednek, mert vagy nem érez magában elég erőt az északi colossus megfékezésére, vagy azt várja, hogy más államok kaparják ki az ő részére a sült gesztenyét.

Ne csodáljuk tehát, ha akár Németország, melynek a keleten érdekei nincsenek, nem kíván a bulgárok szabadságáért Oroszországgal, melynek barátsága neki eddig is igen sok jó szolgálatokat tett, ellenséges viszonyba jönni; Ausztria-Magyarország pedig Sándor fejedelem érdekében nem óhajt egy rémséges háború következményeivel szembenézni, Törökország nem tudva az angolok folytonos üres ígéreteinél hitelt adni, a még megmenthetők biztosítása szempontjából kész Oroszországgal egyezkedni, s a kisebb államok látva elhagyatottságukat, kgyelemler adják meg magukat a minden oroszok czárjának.

Igy állván a dolgok, nem nagy fontosságot tulajdoníthatunk az újabb

a négy egyház-átya frescója a négy oszlop oldalán, a melyek még melyebék benyomást tesznek, ha a napfény a bomályosra kőszőrűt ablaküvegeken át behatol. A fáradhatlan művész, — ki Esztergomban annyi műemléken adta tanúságát művészi teremtő erejének — saját arcképét a kupola körpárkányzatában örökítette meg.

A ki a magyar Rómára csak félig-meddig is szenteli figyelmét, kénytelen elismerni, hogy itt igaz e mondás: »Facta loquuntur!« Szerencsés a művész, a ki olyan mecenársa talál, de viszont irigylésre méltó azon mértő fejedelem is, kinek sikerül egy valódi művészt megnyerni, ki minden tehetőségét érvényesíti, hogy a pálmát elnyerje.

Az esztergomi dom építéséhez négy egyházi fejedelem járult. E négy primás címere a propylium-ban látható, körirással, a mely nem több, csak egy szobor áll, jelezvén az egyes egyházi fejedelmek különös munkásságát. Ezek a következő hercegeprimások címerei: Rudnay, Kopácsy, Scitovszky és Simor-éi; körirásuk: coepit, continuavit, consecravit, consummavit.

Adja az ég, hogy azon egyházi fejedelem, ki ez évben Isten e pompás házában tartja félszázados egyházi működésének ünnepeit, még sokáig gyönyörködhessek azon nagy-szerű alkotásokban, melyek mint utmutatók jelölik eletpályáját.

A feltalálhatlanok.

— Regény. —

Irtá: Pernet Frigyes.

XXXVIII.

Az ötödik felvonás-estély.

(96-ik folytatás.)

„Hová rejtetted?” kérdé hidegen.
„En — én nem is nyultam hozzá!” rebegte a szegény.
„Ugy, tudod ezt bizonyosan?”
„Esküszöm!”

angol nyilatkozatoknak, melyek azt akarnák a világgal elhitetni, hogy az egyedüli helyes politika az, amit ők követnek, azért, mert ők állandó békére törekednek, s nem olyan ideiglenesre, mint a többi államok, melyek e rövid békét fegyverkezések befőzésére s szövetségestársak keresésére akarják fölhasználni.

És ha komolyan vehetnők is az angol nyilatkozatok, ugyan honnan nyerhetjük mi a biztosítékot arra, hogy az állandó béke csakugyan meg lesz valósítva?

Angolország régebbi története bebizonyította, hogy a mit akart, keresztül is bírta vinni, vagy pénzforszárait erejével, vagy határozott föllépésével, s a mig ez így volt, rettegett is minden állam az ő haragját fölingerelni; de ma másként állanak a dolgok. Ma oly botránnyosan szatócs-politikát űz, hogy ígértéseire nincs állam, mely szánalmas mosolylyal ne felelne, és mivel ereje ugys csak pénzösségében összpontosult, a krajczárokig fukarkodó gyenge katonai állam szavának nyomatékát is kockára vetve, oly keveset számít ma a hatalmak sorában, hogy szavait jóformán föl se veszik, üres handa-bandázását pedig kinevetik.

Angolország állandó békét akar, de úgy, hogy pénzéhez ne kelljen nyulni, s ugys kevés katonájából egyetlen embert feláldozni. Hát bizony igen szép eszme ez, s ha minden állam így gondolkodnék, biztosítaná is az örök békét, conferentia-, jegyzék-váltás s minden diplomai ténykedés nélkül is, de mivel más államok nem élnek ily nemes eszmékért, s a sok közül a hatalmasak valamelyikének mindig támad egy kis vágya a gyengébb fölfalására, igen természetesen minden állam részen áll és vigyáz, hogy a tolokodó legalább az ő birtokában kárt ne okozzon, s ha a merényletet mégis elkövetné, módjában álljon azt meg is torolni.

De amint kötelessége minden államnak a saját biztonságára minden áldozatot meghozni, épp oly örültség volna mások érdekeiért háborút viselni, vagy ilyenek kitérését sietetni.

A mi érdekeink a keleten elvitáztatlanok, s azok fölött örködni nem is mulasztjuk el, de az okosság megköveteli tőlünk, hogy tartózkodó állásunkat érdekeink veszélyeztetéseig föl

„Akkor,” nyilvánítá a plebános nagy ünnepléssel, „itt okvetlenül egy csodát kell tisztelnünk! A kereszt feszített képe önmagától eltávozott azon helyiségből, mely nem volt több érdemes arra, hogy tartózkodási helyül szolgáljon.”

E záradéknak meg volt a rögtöni hatása: a jelenlevők áhitatosan térdre borultak és halk imát rebegtek. A plebános megsemmisítőleg nézett a szegény övezgyre, a ki némán meresztette szeméit a végzetes sarokba.

„Még most is tagadod?” szolt a pap durván.

„Mit tagadjak?” kérdé remegve.
„Hogy boszorkány vagy, hogy saját leányod gyermekét a pokol sötét hatalmának át akartad szolgáltatni. Szerencsére Anna elég ámbor és hívő arra, hogy a sátán tolokodásának ellenálljon. Ez biztosan oka annak is, hogy a gyermek annyira lett kinezva és marczangolva; ilyen uton akarja kiereszokolni azt, a mit más módon nem képes elérni!”

Aztán Annához fordult.
„Ne félj,” szolt gyengéd hangon, „bizzál bennem. Nem mutatta magát a sátán soha személyesen, valami csábító alak éjjel nem jelent meg szobádban?”

A leány fülig pirult és titkos pillantást vetett a vadász felé.
„Ne hallgass el senmit,” mondá a plebános szigoruan, „jelki üdvösségednek tartozol ezzel! Láttál ilyen csábító jelenséget?”

„Igen!” susogta Anna és égő arcczal a földre nézett.
„Meg akart csokolni?”
„Igen,” csengett alig hallhatólag ajkairól.
„És te — te a kereszt jelével elűzted őt?”
Sajátságos ránkás látszott egy pillanatra Anna ajkán.

„Ugy van, a mint mondád.”
„Most minden megmagyarázható. Beszélj hozzád?”
„Igen, beszélt is.”
„Mit mondtál? Gondolkodjál Anna, mondj el nekünk mindent.”
„Azt mondta hogy szeret, nagyon szeret!”

ne adjuk, és ha passiv magatartásunkkal egy időre a háború rémeitől megszabadulhatunk, már ez is oly nyereség, mit Anglia szép szaváért föláldozni nem volna észszerű dolog.

Ha elkövette Angolország azt a hibát, hogy Törökországot engedte mai erőtlenségébe juttatni, őszinte és becsületes politikájával elmulasztotta államunk szövetségét megszerzni, telen és ingadozó magaviseletével eljártotta a kis államok bizalmát, az orosz pénzeknek Bulgáriában lett forgalomba hozatalát hasonló tényekkel paralysálni elmulasztotta, s ha végre Sándor fejedelemnek elejtésével, illetve segély nélkül hagyásával engedte az orosz befolyást nyakára nőni, tulajdonítsa ezt szatócs-politikájának, melyért lelkesülni és tűzbe menni más államoknak nem állhat érdekében.

A mi érdekeink éber szemmel vigyázni a keleti bonyodalmak olyatén alakulására, melyek határainkat érintik, s amennyiben érintenek, azokat állami hatalmunk teljes súlyával viszszaeszooritani, de semmi esetben a szatócs-politika uszályhordozója lenni.

K. B.

Isten hozta a szegedieket!

Ma este 9 órakor érkezik hozzánk Szeged város tanítósa, hogy tanulmányozás alá vegye a mi iskolai viszonyainkat; tanulni jönnek ők, elvinni azt, a mi észszerű és gyakorlati.

Legyenek szivesen üdvözölve.

Isten hozta őket körmökből. Jövő hó 18-án lesz két éve, hogy két intelligens város tanítósa ünnepeletett egy töbgyökeres magyar város intelligens közönsége által. Ekkor történt ugyan, hogy Szegeden a Kis Pista-féle szállóban Szeged város színe-java adott találkozást egymásnak azon alkalomból, mert Arad sz. kir. város tanítósa a rekonstruált város tanügyét ment tanulmányozni. Ott volt a főispán, polgármester s ott volt a születés, pénz és ész aristocrátiája, kinek bölcsőjét Szegeden ringatták, ki ott lakik. Nemcsak ott volt, de oly hatalmasan manifestálta a népevelés iránti nemes lelkesedését, hogy nekünk, az aradi résztvevőknek, szemünk-szánk elállott s majdnem a mérő csodálkozás tett némává.

Akkoriban halványan a helyi sajtó reproduálta ugyan e páratlan vendéglátást, összegzetett az is, mi e tanulmányi kirándulásnak eredménye vala, a résztvevők mint feledehetetlen rememiseniákra gondolnak üdüléstük perzeiben e napokra. még sem felesleges az

„Minő alakban jelent meg?”
Anna egy pillanattal vonakodott.
„Egy vadász alakjában”, válaszolt halkán.
Ismét az a sajtóságos ránkás volt észrevehető.

Tamás rémülten nézett rá.
„Kakastoll volt a sapkáján?” kutatta szorgosan a plebános, a ki a szemjétkből mit sem vett észre.

„Igen, kakastoll, bizonyítá Anna.
„Nem Voland Junkernek nevezte magát?”
„Éz határozatlan nem állíthatom.”
„És másra semmi egyébre sem emlékszel? Ismerőseid közül senkiről sem beszélt, nem nevezett meg olyanokat, a kiket szintén meglátogatt?”

Anna félénken nézett nagyanyjára és nem válaszolt.
„Beszélj!” parancsolá a pap erőlyesen.
A leány összeresztent.

„Beszélj ilyenekről is”, szolt végre.
„És kiről? Meg kell mondanod!”
„Oh, bizonyosan hazudott!” mondá. „Egy régi, nagyon régi történetről volt szó, egy asszonyról, a ki akkor még fiatal és szép volt, a kinek ő adott házat és földeket. De ez teljesen lehetetlen!”

„Gyermek, vannak dolgok, melyek lehetnek látszanak és mégis teljesen valók. Bizd ránk azok megítélését.”
„El kell mondanom?”
„Természetes, hogy kell; parancsolom neked!”

„Tehát — a nagymamát nevezte meg. De, mint mondanám, hazugság az egész.”
A rémület és megbotránkozás kiáltása hangzott minden ajkáról. Plainacherné is fölkiáltott és belerogott a karosszékebe. Tamás gyorsan hozzá ugrott, kezével homlokát simogatta és látszólag buzdogn fáradozott azon, hogy az öreget ismét eszméletre térítse.

Végre fölvetette szeméit.
„Eszméletlén van”, susogta Tamás, „most már kérdezheti őt föliszteleendő ur.”

emlékeztet tábórl előhozni azt, mert hiszen Arad városa egy nagy kötelesség — és pedig kedves kötelesség — teljesítése előtt áll. A lehetőséghez képest visszaadni, ma jövődö kedves vendégeinknek azt, mivel részben ök, részben lelkes hatóságai, részben a népnevelés igaz barátai akkor bennünket elvárszoltak. Arad város lelkes közönsége minden időben tudott lelkesülni nemes eszmékért, hazafias czélukért. Egyforma ő harezban, békében egyaránt. Akkor — hisz ott van sctányunk végén az emlékeztetője — tud gyönyörrel meghalni a házárt, békében a humanitarius törekvéseknek lesz zászlóvivője.

A népnevelés igen fontos, és nagyon új eszme. Az általános embernevelés kérdését modern korkérdések vetették felszínre. Ma már kedves hazánkban ugyan le van fektetve az egészséges fejlődésre szolgáló ez irányú törvény, de igen sok zátónya van a végrehajtás körül. Egyik nagy zátóny, hogy a népnevelés factoiái, a népnevelők — valjék meg — nem eléggé bírtak társadalmilag tért foglalni. Mert igen nagy optikai csalódás lenne, ha ez irányú intélelkünkben az aradi viszonyok lennének mérvadóak. Itten kifejelett állapotok vannak. Másból és pedig néhány nagyobb várost leszámítva, kell figyelünk és itéletünk.

A XVIII. század harangzóiból kifejelett tanítói intézmény a folytonos fejlődés állapotában van manapság. Nem áll ugyan a fejlődés zenitjén, de hiszen társadalmi intézmény sohasem lesz patent, annak vérkeringése az organizatió, a folytonos tökéletesedés — mégis egy intelligens testület kiválsát kell még azoknak is reményelni, kik a „Bolond Istók” Éhös Péter éhezés és kajlási ludimagisterjén oly igazán tudnak kacagni.

Tehát maga a tanítósság tudja, hogy ő az átmeneti állapot katonája. Bűnbödi a multért és azért, mert a népiskola életfeltételét csupán az újabb kornak jutott feladatol realizálni.

Ezt tudja, érti a maga és pályatársai érdekében, ha látja, hogy a társadalom érdeklődik nemcsak az általa teljesített kötelesség körül, de méltányolja a munkást s nemes törekvései jutalmául tért enged ott is, a hol társadalmi problémák megoldását munkájuk, szóval: társadalmi méltósságá emeli a preceptorságát.

Nem tehát a jó érzés röpké perczé, tünő gyönyörre emlékezik vissza, midőn arra gondolunk, hogy Szeged város mily nagyszerű perczeket varázsol számunkra; de arra gondolunk a mit erkölcsi diadaloknak neveznek. Erkölcsi diadal volt ez a résztvevőkre, Szeged város tanítósságára és mindenekfelett: Szeged város lelkes közönségére.

Mert nagyon átkos fogalom ám az az elítélet. Nagyon nehéz munka, megreparálni a multat. A tanítósság csak újabb korban képesített pályáján oly módon, hogy a szakember látható munkáján; ezelőtt a tanítói pályát egész sereg kétes existentiá bitortta. Ezelőtt — nem is oly régen — dologkerülő mesterember csapatot fel iskolamesternek. Az jobb eset volt még, mikor a leendő lutheranus pap próbávet töltött az elemi iskolában: — most szakiskolákat végez, szakvizsgákat tesz a leendő tanító. Ezelőtt dohánycórá, fagyugyertya, vinkó, kósó, egy pár fejelés eszma volt a tanító fizetése, most az az iskola fenntartó hatóság, a mely valóban fontosnak hiszi a népnevelést: tisztességes megélhetést biztosít számára. Egyszóval a mult s jelen között lévszító a távolság, de jésztően messze van azon távolság is, melyet már el kellett volna érnünk. Tagadhatatlan, hogy se-

„Plainacher Erzsébet”, szölt a plebános, „felejé kérdéseimre nyíltan és őszintén. Megértetted a nehéz vádat, melyet ellenedbe emeltünk?”

„Igen, én azt megértettem.”

„Elismered, hogy bűnös vagy?”

„Minden szem a szegény asszony ajkán függött.”

„En — bűnösnek — ismerem — magamat!”

„Senki, még a lelkes sem leplezhette elborzadását.”

„Beismered tehát, hogy az őrdöggel hatalmas összekötésed volt?”

„Beismerem.”

„Es te voltál az, ki saját leányod gyermekét, a fiatal, ártatlan Annát, föl akartad áldozni?”

„En voltam.”

„Es ez az én közegemben történt és meg csak foglaman sem volt róla!” kesergett a plebános. Azután ingerülten Plainacherné felé fordulva folytató: „Vallomását foljgyzem. fölolvassom, és te alá fogod írni.”

„Nem tudok írni.”

„Akkor hát”, szölt közbe Dorka, „tegye oda három keresztvonalát!”

„Plainacherné fejével tagadólag intett.”

„Azt a jelet nem tehet és nem szabad megcsinálnom!”

A jelenlévőket újabb izgatottság fogta el. „Mindnyáján tanuim vagytok”, szölt a plebános, „a ti bizonyosságok elég.”

Az írást föltekették, fölolvasták és mind-egyik oda tette keze keresztvonalát, a ki tudniillik nem volt gútolva a jel leírásában. Valamennyi közül csak a plebános és a vadász tudott írni.

besen tgettünk feléje, de még mikor jutunk oda! Mikor?

Az oda juthatászhöz ime ismét egy jól kigondolt lépés. Egy mivelv város vendégcseregét lakosságát látogaja meg egy mivelv város tanítóssága. Tanítani jönnek ök és megörzítieni a kartári szolidaritás érzelmét, és társadalmilag harezolni, hogy a népnevelés iránti eleven érdekelttség fentartassék.

Lesz tehát tisztán paedagogiai és tisztán társadalmi eredmény. Amazt tisztán a résztvevők élvezik emest azok is, kik még az elmult ódon szempontok szerint mérlegelgetnek; élvezik azok, kik tőlünk nagyon messze vannak.

Igy is, ugy is messze kihat az eredmény: azért örülünk ugy a szegediek jöttének s ezért kívánunk nekik és mieinknek, kiket a népnevelés eszméje kötött le egész életükre: hasznos és kellemes mulatságok! Isten hozta öket körtünkbe!...

Apróságok egyről-másról.

Arad, szeptember 16.

„Kivül sokat mutat, belül bizon poshadt,” vagy mint a közönséges zsidó, ékes lengyel-német nyelven mondja „vün auszen schén, vün innen der Ohén”: ezt a szójárást lehet alkalmazni az idegennek, ki A r a d o t látogatva, melyekben pillant a köztisztaság és közegészség ügyébe. Itt a pompás városháza, amott a fényes főtér, osillogó kirakataival, este a színházi bérház előtti kavé- és sörház vakító fényű kivilágításával, a „Fehér Kereszt” fővárosi izlésű díszteremével. De néhány lépésre a pompás városházától, nyitott, bűzös csatorna, a megyeház-utczán, a város kellő közepén, lerakódó helye mindenféle szemeknek, a kétemeletes Neumannház diszipciós csatornáival, a belső localitások dus, aloacsaszertü moacsárgyüteményeit nemis említve, melyekkel csak a színházi bérház főbejárásáról nyíló udvarnak országos kiállításra érdemes szemétygyüteménye vetélkedhetik. A melléktuczak állapotáról nem is szölnök, mert oly m é l y e n nem akarunk behatolni a bűzbe.

Máshol is, nálunk is a városi hatóságok szökták ezért lerántani, s az ebbeli lerántásban ellenzékii lapjaink persze a vezérszerepet játszák. A ki azonban nem hajlandó vakon ütni a végrehajtó hatóságok, hanem mindenben igazságosan és szigorúan bírál: az nálunk a legegyszerűbb logiocával arra a megdönhetlen meggyőződésre jut, hogy Aradon egészen másképp állanak az actiák, hogy legalább ezen ügyben jogtalanul ütök nálunk a hatóságok és hogy tulajdonképen azoknak kellene ö n m a g u k a t ütni, a kik legjobban ütök a h a t ó s á g o t. Mert miért indítványozza a városi tanács, tehát a városi hatóság színe-java, például a c s a t o r n á z á s t? Hogy a városi polgárokat a cholérától és egyéb járványos köröktől emberi lehetőség szerint megóvja. Ez volna egyike a lehátekönyebb u. n. „előleges intézkedéseknek”, melyely az élet legfőbb fenntartóját, a tiszta levegőt lehetne előteremteni.

S mi történhetik! Midőn a város tisztaságáért felelős, illetékes hatóság atyai gondoskodással előterjeszti javaslatát, melyhez a pénz minden áron elő kellene teremteni: ebből is politikai kapitalistá csinálnák és azok, kik legjobban szidják a hatóságok, mert e tekintetben rendet nem csinál, a legkézzelfoghatóbb érvek ellenében is elveszik tőle a lehetőséget e rendet csakugyan megcsinálni, hivatkozva az „oh népre”, mely a „terhek” már nem bírja, fukarkodva a borkrajczárral s más apró dolgokkal és nem gondolva meg, hogy midőn ilyenekben a nép anyagi terhét akarják könnyíteni, épen ennek ölik meg az egészségséget, mert köztudomású dolog, hogy az ily járvány leginkább a nép közt szedi áldozatait, mivel ez őt, a hol a cloacák vannak, az dolgozik, farsad, rosz, bűzhödöt levegőben és midőn munka közben tudója kitágul és nagyot lélezkül, az szája be a gyalu és kalapács mellett leginkább a halálos levegőt, holott a gazdagabb, — ki aránylag mégis többet fizetne a rendszeres csatornázás létesítésére — könnyebben segíthet magán, mert kimegy a szölejébe, nyaralójába sat.

Csak azután ugy ne járjanak azon tisztelt urak, kik ily csakugyan életbe vágó közegészségi ügyből is ellenzékii kortes-kapitalistá faragnak, mint tavál hasonló esetben Szálami nemes olasz város ellenzékii szölvői, kik még a desinfectio költségeitől és zaklatásaitól is meg akarták kíméltetni „szegény választókat”, mert hisz ugy sem jó a cholera. Mikor azután mégis jött s a desinfectiótól megkímélt szegények között szödté áldozatait: ez benntük ismerte föl megmontásának igazi okozót s ugy megítségelték öket, mint azt a bizonyos magyar színészönt, mikor először német színpadra lépve tért Budapestre vissza, és ez által az ő házaikba is behurcolták a járványt. Azután szaladtak a szálami belie ellenzékii a hatóságokhoz, hogy most már desinfectiátson és tisztítassa a csatornákat, öntöztessé az utczákat, megszavazzanak ök mindent, de már késő volt... a cholera utólagosan alkuba nem akart bocsájtkozni.

A sajtó kötelessége sikra szállani minden esemény ellen, mely a közmorált, rendet, közhitelt, a józan közvéleményt sérti, megbotránkoztatja. Ilyen már nem is események, de mindennapi dolgok egy idő óta nálunk az o l y c s ö d ö k, melyeknek kimondása e l ő t t, a közadós minden vagyona it előbb szerencsésen r o k o n a i által foglaltatja le, ugy hogy a tulajdonképeni, a jóhiszemű hitelezőknék nemcsak semmi sem jut, de még övadékokt kell letenniük, hogy a csöd egyáltalán kimondassék. Nem akarjuk a csöd jelemlő existentiák neveit elősorolni, kik a maguk javát abban lelik, hogy mások pénzt ily módon megartják, mert nekünk elvekkel és nem személyekkel van dolgunk. Városunk, megyénk kereskedelmi hitele és jóhírneve megívánja azonban, hogy a közmorál eleni ily merényletekkel szem-

ben annál határozottabban felszözlajunk. Közmebotránkozást szölt három—négy eset, mely utóbbi időben ily genre-ben megyénk területén előfordult s plane a legutóbbi, hol egy aig két hét óta Aradon a fötören pompás özetlet nyitott egyén. már ezen rövid idő után, persze ismét rokonok által, agyon exekváltatta magát.

Ha valami szegény megszorult ördög, öségét enyhítendő átmászik másnak a kerítésön és néhány fűrt szöltöt lop, hát tele van vele az újságok az ily esettel és a bíróságok kutaják, vizsgálják és legkevesebb hat havi börtönrre itélik a testet.

Azonban az ily magukat rokonok által agyon exekváló szöhlamosoknak, kik ezrekköt fosztják meg jóhiszemű hitelezőiket, semmi bántódsúk. A vagyona t a nejeire átírni, a sögor által végrehajtatni magát stb., az nálunk oly megszokott dolog, mint az, hogy télen hideg és nyáron meleg van. Tán még soha ily ügyben nem lépett fel erélyesen sem bíróság, sem ügyészség. Ettől azután persze vérszemét kapnak a gyöngö lelkismeretiek és teszik, a mit elötte tíz más legkisebb bántóds nélkül megtett.

Máshol azzal kezdik, hogy a csöd kimondásával együttesen, az ilyen ípsztét elcsipik, nehogy könyveit, iraitat a maga szükségleteihez képest „rendezhesse”, mert akkor könnyű reá sütni a turpisságot. Nálunk hónapok szabadon sétál és ráer ugy idomítani a bizonyítékokat, mint neki tetszik. Hitelezőit pedig kineveit, kiknek még örülnök kell, ha egy 25—30%-nyi kényszer-egységet sziveskedik elfogadni az a rokona, ki a csöd előtt lefoglaltatta vagyona. Kezdenék csak nálunk is a bezáráson — és törvényes indök erre a legtöbb esetben előfordul — majd szöladna az a rokon, ki többnyire ölkövetelések alapján foglal, hogy kiszabadítsa édes véréit és a hitelezők megkapják a maguk jogos követeléseiket.

Mi tehát az ilyen, a közmorált arczöl csapó, közbörtányt keltö bukásoknál az eddigieknél erélyesebb eljárást, példaadó, kumeletlen büntetést kérünk! Ha lakol a kis gazember, lakoljon a nagy is!

A hó elején megnyíltak az iskolák a kis vagy legalább is a gyermekgeneratióknak; a hó végén meg fog nyílni a színház, az élet iskolájának tükre, a nagyok számára. Az iskola cözlja a komoly tanítás és tanulás, a színház a mulatva oktatás. Az iskola a theoria, a színház a praxis. Arad város közönsége tavaly nagyon practisálta a „praxist” és nincs kétség benne, hogy az idén is fel fogja karolni a nemzeti nyelv és művelődés bajnokainak ügyét, kik nem megfogya és megtörve, hanem jó helyen töltött nyári saison utár megiznosodva és szaporitva tórendnek vissza hozzánk. Nekünk csak egy kívánságunk van irányukban, t. i. az, hogy csakugyan a nemzeti nyelv és művelődésnek legyenek bajnokai, hogy ne idegen, léha termékekkel, hanem, a mennyire lehet, hazai darabokkal örvendeztessek meg bennünket.

Mindazonáltal azt mondjuk: „a mennyire lehet”, mert a művészet is k e n y é r ú t a n j á r s e szempontból, a mindig újabb és újabb dolgok után sóvárgó közönség kényszerítien a művészeteket külsőleg ható „szerek” használatára is — kénytelenek leszünk személt hunyni a léha portéka behozatalára is, mert akkor másképp — nem lehet.

x+y.

MEGYEI KÖZÜGYEK.

Aradmegye legtöbb adót fizetői.

Aradmegye igazoló választmánya augusztus 27., 28. és 30-ik napján megtartott ülésében a megye legtöbb adót fizetőinek köztöl ideiglenes névjegyzéke ellen benyújtott felszözlások felett határozván, megállapította a megye legtöbb adót fizetőinek névjegyzékét és közzélemlé való kitétel végett a megye alispánjának megküldötte.

Mint értesülünk, az alább köztöl névjegyzék f. hó 20-tól októberhó 4-ig, vagyis 15 napra a megyeház kapuján kifüggesztetni fog s az ellen a jelzett határidőn belül az állandó bíráló választmányhoz f e l e b b e z é s e k e v a n h e l y e .

A legtöbb adót fizetők névsora a következő:

N o v o	Lakhelye	Adóösszeg frt kr.
Gr Zselénszky Róbert Ötvenes		10874.31
B. Edelsheim Gyula L. Zaránd		10707.31
Gr. Wenckheim Fr. Székudvar		8628.95
Gr. Károlyi Tibor Mácsa		7795.65
Bohus Zsigmond Világos		6147.40
Br. Atzél Lajos Borosjenő		4944.02
Bohus István Világos		4261.37
Bohus László Világos		4111.86
Kinczsig János E.-Simánd		3319.02
Prónay István Petris		3159.56
Takácsy Sándor E.-Simánd		2076.90
Almay József Al-Csill		1818.42
Urbán Iván E.-Simánd		1725.78
Sternthal Salamon N.-Pél		1621.24 1/2
Czárán Tivadar Szepros		1619.63
Munk Henrik Madrizest		1551.22
Br. Bánhidy Sándor E.-Simánd		1439.26 1/2
Br. Bánhidy Albert Lökösháza		1404.42
Farkas Sándor Pécska		1402.66*
Ottlik Péter Iltó		1390.67
Lilienberg Sándor Pankota		1350.—
Purguly János Sofronya		1346.28
Konopny Sándor Konop		1312.22
Tavaszy Antal O.-Pécska		1306.22
Jakabffy István Somoskesz		1244.69
Gr. Königsegg Fidél Tuzcz		1199.85
Kabdebó Béla Talpas		1196.40
Edelspacher Péter E.-Simánd		1177.83
Orutay Béla O.-Pécska		1125.38
Barkassy Kálmán Algyest		1087.55
Friebeisz Miklós Kurtics		1086.87
Grózdó Péter E.-Simánd		983.48*
Faschó Maja Csermó		910.—
Bojos Máttyás M. Pécska		800.—
Papp Vilmos Varjas		877.50
Br. Simonyi Lajos Vadász		872.62
Vásárhelyi László Lökösháza		830.43
Sármezey Akos Talpas		827.16 1/2
Mittler Zsigmond E. Simánd		804.39

N o v o	Lakhelye	Adóösszeg frt kr.
Konopy Kálmán Odvos		778.56
Hirschmann Simon Kurtics		756.57
Kapdebó Károly Talpas		700.62 1/2
Verner Károly E. Simánd		689.96
Kövér Viktor Szeamlak		679.77
Cziffra János Kurtics		669.20
Wittmann M. (stutzer) Elek		667.01
Schillinger Márton Kiszjenő		625.31
Buzás Mihály Kurtics		622.71
Putá Manuilla O.-Pécska		615.25
Biró Kálmán Zsigmondháza		612.43
Holländer Samu Csermó		606.08
Török József Dózna		571.23
id. Issokutz István Pécska		566.94*
Kelecsényi Ferenc Világos		549.32*
Kaufmann Ignéz Pankota		541.74
ifj. Sternthal Adolf Gy.Varsánd		533.16
Hammer György Elek		532.84
Dózsa József B.-Zerind		511.—
Szigmeth János N.-Pereg		507.63
Ament Mihály Elek		202.86
Braun Béla Pécska		500.96
Pless Samu Borosjenő		497.78
Braun Sámuel O.-Pécska		493.75
Friedmann Ferenc N.-Pél		492.90
Novák Dániel M. Bodzás		488.70
Lelik István M. Pécska		485.62
Biró Imre Zsigmondháza		481.13
Stengel Ignéz Kis-Pereg		473.69
Schwartz Abraham Kertlős		473.50
Schuch János M.-Bodzás		465.92
Popesku János Nadab		457.76
Wittmann Ferenc(max) Elek		457.66
Czárán Gergely Szepros		455.72 1/2
Niedermayer József Elek		443.77
Csonota Péter E.-Simánd		442.77
Br. Mandorf Géza Bonczesd		438.84
Popovics D. János Kaán		437.05 1/2
Széchényi Adolf Borosshes		436.42
Weiszberger Lipót Bokszeg		420.36
Mandl Mihály O.-Szt.-Anna		419.—
Mahler Ferenc O.-Pécska		417.38
Tolnai János Déva		409.12*
Ferkula Antal M.-Világos		446.33
Roth Henrik O.-Pécska		402.99
Kohn Henrik Mènes		400.30
Rauch János Glogováz		398.76
Kohn Farkas M.-Bodzás		395.16
Weinberger Miksa M.-Bodzás		394.08
Philipp Ignéz Elek		392.92
Jergert Antal Glogováz		392.91
Szondy Imre K.-Pereg		392.40
Scheer Samu Borosjenő		391.57
Rheár Frigyes O.-Pécska		389.60
Gilberreisz Sim on Uj.-Szt.-Anna		389.50
Temesvári Jakab Arad		388.13
Hackermann Ferenc Kurtics		388.13
Werner Károly Cs.-Simánd		386.76 1/2
Horváth Géza B.-Halmagy		386.45
Id. Kreitler Ferenc E.-Simánd		379.53
Kaufmann Károly Pankota		376.32
Szida György O.-Világos		373.90
Farkas Samu Sikkó		372.60 1/2
Famaszán György O.-Pécska		364.37
Boksn Mózsa Kurtics		363.78*
Huks Mór Kurtics		363.37
Vásárhelyi Béla Elek		362.93
Sikkó Sikkó		360.57*
Marosy István O.-Pécska		359.03
Mozer Nikolay Kurtics		355.94
Reisz Adam Elek		355.43
Issokutz Mihály M.-Pécska		353.99
Abfali János Pankota		353.98
Mera Athanasz R.-Világos		353.90*
Kerek Péter Kujed		351.97
Czárán Géza Szepros		347.23
Constantin ovits Gábor M.-Pécska		339.29
Tamaszán Péter O.-Pécska		337.66
Gautner Károly O.-P.-Varsánd		337.50
Wittmann J. (szepi) Elek		337.30
Szathmáry Károly Pankota		332.16
Kohn Salamon Székudvar		331.57
Löffler Mór Lászar M.-Bodzás		330.60
Dr. Issokutz Károly Arad		330.54*
Ackermann Jakab Uj.-Szt.-Anna		329.15
Radnány György Kurtics		326.46
Dr. Schlesinger G. Felmács		326.32
Zsulányi János Ottlaka		324.89
I. Donáth János M.-Pécska		324.51
Zede János M.-Világos		324.48
Dániel Jergely Arad		323.62
Mandl Mihály M.-Világos		321.57
Karton Ede Berza		320.57
Katona József M.-Pécska		319.40
Antoneszku István O.-Világos		318.89
Frankó János Ottlaka		317.31
Kelemen István M.-Pécska		315.97
Vojtek Alajos M.-Pécska		315.34
Popovics Stefan Ottlaka		315.13 1/2
Kövér István M.-Bodzás		315.12
Werner Imre Pankota		312.91
Zsulán Juon Kurtics		311.81
Eliás Adolf M.-Pécska		311.65
Tamaszán Váza O.-Pécska		311.65
Kohn Salamon Gyorok		306.55
Bartolf Mihály Szeamlak		306.32
Dr. Schwesler Károly Pécska		304.46*
Robert Bernát Bokszeg		303.75
Hendrey Pál Repszeg		301.01
Turk Tivadar M.-Bodzás		300.75
Sztjokovits György Pécska		300.70
Pollák Ignéz Repszeg		298.37*
Ifj. Klem György Elek		297.12 1/2
Hammer Antal Elek		297.06
Bosnyák Imre Holdmészes		296.27
Szeamlak Szeamlak		293.81
Schilling György M.-Bodzás		298.53
Kertay Iván Szaturo		292.42
Ifj. Pollák Bernát Kurtics		290.—
Moss Nikolaj Kurtics		289.58
Schneider Márton M.-Pécska		288.20*
Lutz Ferenc Szeamlak		287.44
Ör. Hay András Elek		287.30
Ifj. Kreitler Ferenc E.-Simánd		286.51
Kövér Béla Valemlára		285.31
Kabdebó György Talpas		285.31
Magyar Alajos Galsa		284.27
M.-Pécska M.-Pécska		284.20*
Mornailla József E.-Simánd		283.42
Lein Ferenc Ottlaka		282.97
Sánka Lajos Csermó		231.67
Tamaszán Konstantin O.-Pécska		231.49
Kelemen András M.-Pécska		279.82
Vormittag Adam Glogováz		273.66
Reiner David M.-Pécska		277.99
Meziel Pülöp Csermó		277.95
Reigler István Pankota		277.80
Bayer Károly Elek		276.71
Istványi Béla Szeamlak		276.49
Szipou Juon Agris		275.64
Sternthal Arthur Gy.-Varsánd		271.61
Popovics Elek Ottlaka		270.55
Roth Mór Szeamlak		268.97

Felolvasott ezután a rendes évi szűnet alatt eszközölt elnöki intézkedésekről szóló jelentés, mely előzőleg a közös bizottság által már letárgyalott; a melyből a következő adatok említhetők ki:

Elintéztetett összesen 870 ügydarab. Kamarai illeték fejében befolyt 1880 frt 42 $\frac{1}{2}$ kr. A kereskedelmi miniszter leiratai a francziaromán kereskedelmi szerződésre, a hitcikk kereskedelmi muzeumba küldendő arumintákra és végül a bor- és tengerre kivett szerbiai kivitel vámközpontjainak megszűntetésére vonatkozólag tudomásul vétettek.

Hasonlóképp tudomásul vétették a miniszter azon lapunkban már említett leirata, mely szerint a helybeli kereskedelmi középiskolának a „kereskedelmi academia“ nevet engedélyezte.

Következett ezután a napirend második tárgyként a földmívelés-, ipar- és kereskedelmügyi m. kir. miniszterium leirata, melyben felhívja a kamarát, hogy az ipartörvény 50. §-ának módosítása tárgyában javaslatát terjessze fel.

Az iparosztály tárgyalás alá vérvén az egyes kerületi kamarák beérkezett véleményes jelentéseit, azon javaslatot terjeszti elő, miszerint a törvény érintett szakaszának azon intézkedése, hogy a hetivásárok csak helybeli iparosok aruithassák el iparkészítményeiket, szabályt továbbra is fenntartandó, oly helyeken azonban, hol a kereslet az ily módon keletkező kínálatot meghaladja, kamarai vélemények alapján az elárulást másoknak is megengedhető.

Bing Vilmos szerint a törvény intézkedését nagyon is illusóriussá teszi annak gyakori kijátszása, mely részint névelges fiókereskedések felállításával, részint nevértékek utján eszközöltetik. Szóla a szabad kereskedés és szabad forgalom híve, melynek bármily korlátozása mindig veszedelmekkel jár. Ha

egy állam a többi államoktól elzárkózik, kárt szenved és mi most még az államon belül is, a szomszéd községektől is el akarunk zárkózni? Balátja ő, hogy az iparosok kívánalmái indokoltak, de a kérdést nem szabad csupán a mi városunk szempontjából megfontolni. Nem nyújt be ellenindítványt, csupán figyelemelni kívánt azon bajokra, miket a törvény intézkedése involválhat.

Kristyóry az iparosztály álláspontját foglalja elő az intézkedést az iparosság érdekében feltétlenül szükségesnek tartja.

Dr. Gál Jenő felszólalása után a kamarai az iparosztály javaslatát fogadta el.

Ezután az ülés a miniszter azon véleményét kéri leírására, vajjon indokolt-e Petris község azon folyamódványa, miszerint vásárnapja október 19-éről január 2-ikára tévesse át, e kérés teljesítését javasolja.

A prágai társakamara felterjesztésére a szeszkereskedésben a sulyserinti eladás behozatala tárgyában elhatározott, hogy a kamara e tárgyban külön felterjesztést fog tenni.

A soproni társakamara átirata, melylyel „a mesterséges bor készítésének és forgalomba hozatalának megtiltásáról“, valamint „a borok jelzéséről“ szóló törvényjavaslatokra vonatkozó felterjesztését hasonlóirányú felirás czéljából megkldi. Domány József felszólalása után egyszerűen tudomásul vétették.

Az üveges mesterségnek a képesítéshez kötött iparágak sorába leendő felvétele iránt beadott indítvány Kristyóry, dr. Gál és Grünwald felszólalása után nem fogadtatott el.

Megállapított ezután a jövő évi költségeloirányzat, mely 3520 frtot tesz ki a részletekben a tavalyival megegyezik.

A kerületi ipartanácsokba választott tagok (Aradon Kristyóry, Nikolics,

Treytler és Tassényi) állásuk további megtartására kéretnek fel.

Ezután határozatba ment, miszerint a Battonyán alakult keresztény segélyező-egylet működését a kamara figyelemmel fogja kísérni, hogy azon esetben, ha az egyület működése által a kamarai tagok érdeke megsértenék, a testület a kellő intézkedéseket megtegye.

Grünwald elnököt felkéri a kamara, miszerint a törvényes elnökkel járjon közbe, hogy az esküdtészek tárgyalások lehetőleg oly napokra tüzessenek, melyeken a kereskedőket fontos üzleti érdekeik a megjelenésben nem akadályozzák.

Végül Nikolics Péter indítványára elhatározott, hogy a kamara átírja a Radmegeye alispánhoz, hogy ez a szolgabírókat oda utasítsa, miszerint jársákban a kül-és belvárosnapokat pontosan meghatározzák. Ezzel az ülés véget ért.

Vegyes közlemények.

Magyar államvasutak. A keletnémet-magyar vasuti kötelekben új gabonadijszabás (II. rész 2-ik kötetéből) f. é. október 1-én fog életbe lépni, mely díjtételeket tartalmaz a) gabona, b) korpa és c) üres zsákok közvetlen szállítására nézve. E díjszabás példányai a részleges vasutaknál és a magyar kir. államvasutak díjszabási osztályában, darabonként hatvan krajczáron megszereshetők. Budapest, 1886. szeptember 12-én. Az igazgatóság.

Szüksület.

(Szept. 16.)
(B.) Készaru nagyban 28.25—28.50. kis-cinyben 29.—ördő nélkül per 100 liter %

Budapesti gabontözsde.

(Szept. 16.)
A forgalom 20,000 mm. Az árak szilárdak. — Őszi buza 8.70—8.71, tavaszi buza 9.35—9.36, őszit zab 6.23—6.24, tavaszi zab 6.68—6.69, új tengeri 6.55—6.56. Repce 9.87.

Budapest, szeptember 16. (Az „A radi

Közlöny“ eredeti távirata.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjárdék 107.30, magyar papírjárdék 94.75, magyar hitelbank 258.—, osztrák hitelbank 278.30, London 287.75, Páris 287.—, magy. jelzálog-hitelbank 126.— magyar leszámítoló-és pénzváltó-bank 49.80.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsde 1886. évi szeptemberhó 16-án.

Magyar aranyjárdék 6 sz.	107.30
Magyar aranyjárdék 4 sz.	94.80
Magyar papírjárdék 5 sz.	152.50
Magyar vasuti kölcsön	100.14
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	104.75
Magyar földterhermentesítési kötvény	104.75
Magyar földterhermentesítési köv. zárlat	104.75
Temes-bánati földterhermentesítési kötvény	104.75
Temes-bánati földterhermentesítési köv. zar.	104.50
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	105.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési köv.	104.50
Magyar nyaromény-sorsjegyi-közlöny	120.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	127.—
Osztrák járdék papírban	84.85
Osztrák járdék ezüsten	85.50
Osztrák járdék aranyban	113.70
1860-iki osztrák államsorsjegy	140.—
Osztrák-magyar bankrészevény	863.—
Magyar hitelbankrészevény	288.—
Osztrák hitelintézet részvény.	278.60
Ca. és kir. arany	5.94

Esti	20 frankos arany (Napoleonkor)	9.98
Német birodalmi márká		81.70
London (3 havi váltókért)		128.—
20 márkos		12.33

IDEGENEK NEVSÓBA.

(Szept. 16.)
Fehérkereszt-szálló. Báró Splényi N., birt. Mezőhegyes, Beretvá Gy., birt. Félégyháza, Basch N. birtokos, Bánhegyes, Leichter N., szállódás, Szabadka, Izomy Péter, ügyvéd, Késmárk, Kusug Gy., keresk., Berlin, Geiger I., keresk., Budapest, Goldberg M., keresk., Budapest, Willner Bela, keresk., Frankl Adolf, Meisel Károly, kereskedő, Bécs, Molnár M., SchEaz N., Wiener Zs., utazók, Bécs.
Nádor-szálló. Nalmann József birtokos, Világos, Ehrenberg C., ezredes neje, Mezőhegyes, Chorin József, hivatalnok, Arad, Foly Győző, hivatalnok, Kolozsvár, Kallbach R., magánzó, Ujvidék, Wenter G., magánzó, Hamburg, Schwarz L., bérő, Drauz, Schilling E. J., keresk., Kijevő, Breuer Zaiga, kereskedő Szarvas
Tücherert-szálló. Veczi Márton, keresk. Taucz, Hilber E. keresk. Graz.

Felölös szerkesztő: **Hindy Árpád.**

Közeledés.

	A vonat	ind. Aradról	érk. Aradra
Csabai vegyesvonat	regg. 6.20	d. u. 6.28	
Budapesti személyvonat	d. u. 12.31	regg. 5.45	
Vegyesvonat	este 9.17	d. u. 4.10	
Erdélyi vegyesvonat	regg. 6.15	este 8.42	
személyvonat	d. u. 4.30	d. e. 11.45	
Temesvári vegyesvonat	regg. 6.05	regg. 9.27	
	d. u. 5.48	este 8.17	
Borossébesi vonat	regg. 6.25	regg. 9.20	
	d. u. 4.25	este 7.18	
Szegedi személyvonat	regg. 4.30	regg. 8.14	
	d. u. 12.10	este 8.47	
radnai omnibusvonat	este 7.04	éjjel 10.38	

Női szabóságban

277—2.2
gyakorlott munkásnők felvételnek

PROBST K. és TÁRSAI-nál
Ugyanott tanuló leányok felvételnek.

CACAO CHOCOLADE

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE

melyek az első bécsi konyhaművészeti kiállításon a legmagasabb díjjal, a kitüntetési oklevéllel lettek megjutalmazva, csak hatóságilag beiktatott védjegyük és ezüstként alatt valódiak. Kapható minden hírneves kereskedő urnál és csemegekerekedőnél, Aradon

ELIAS ARMIN urnál.

Vidékre postai utánvétellel küldetnek szét. **Victor Schmidt & Söhne,** cs. kir. orsz. enged. gyárosok. Gyár és központi szétküldés hely: Bécs, V. Allee-gasse, Nr. 48. (a déli vasut mellett.)

3186 sz. 580—1.

Arverési hirdetés.

A magyar kincstár Aradmegyei műszesdi erdejében egyezer (1000) darab válogatott öreg tölgyfának eladása iránt ötezer (5000) forint kiküldetésű ár mellett a nagyméltóságú földmívelés, ipar és kereskedelmügyi m. kir. Ministerium f. évi 48.284 sz. magas intézménye alapján 1886. évi szeptember 30-án, delelőtti 10 órákor az alólirt főerdőhivatal irodájában zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Venni szándékozók felkérhetnek, hogy az árverésen személyesen résztvevni avagy szabályszerűen kiállított és 10% bánatpénzrel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat a tárgyalás napjára az alólirt főerdőhivatalhoz benyújtsák sziveskedjenek, hol az árverési és szerződési feltételek a hivatalos órákban bármikor megtekinthetők.

Megjegyeztetik, hogy a megajánlott összeg számokká és betűkkel tisztán kirandó, valamint határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Lippán, 1886. szeptember 10.

M. kir. főerdőhivatal.

A közeledő őszi idényre legújabb divatu szövetek.

Tóth Lajos

férfi-szabó,

Aradon, Forray-utca, gr. Nádasdy-féle ház.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a legújabb divatu, s a leghirnevesebb belföldi gyárakból

Őszi ruha-szöveteim

már megérkeztek.

Midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására hozom, bátor vagyok felhívni raktárom megtekintésére.

Az eddig irántam tanusított bizalmat megköszönve s azt továbbra is kikérve maradok

kiváló tisztelettel 555—3.15

TÓTH LAJOS,

férfi-szabó.

Forray-utca, gr. Nádasdy-féle ház.

Legjutányosabb árak.

M. kir. államvasutak. Szabadkai üzletvezetőség. 529/1886. végreh. sz. 679—1

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak alföldi vonalának Palics állomásán lét-sitendő felvételi épület és a hozzátartozó melléképületek építésének biztosítása czéljából ezennel versenytárgyalás hirdettetik.

Az egységárak szerint kiadandó és 1250 $\frac{1}{2}$ fittal előirányzott munkálatok a föld-, kőműves és kőfaragó-, ács-, asztalos-, lakatos-, üveges-, mázó- és az ezekkel szorosan összefüggő mellék munkákra terjednek ki, melyekről költségvetés, szerződési tervezet és a munkák végrehajtását szabályzó feltételek a m. kir. államvasutak szabadkai üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályában reggeli 8—2 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok f. évi szeptember hó 22-én, déli 12 óráig nyújtandók be az alólirt üzletvezetőség titkári osztályának.

Minden ajánlat belyegezve, lepecsételve és az elvállalandó munkáknak megfelelő feirással ellátva nyújtandó be.

Távirati ajánlatok tekintetbe nem vétetnek. Az ajánlatok elfogadása vagy el nem fogadása iránt tekintet nélkül az ajánlati összegre — a m. kir. államvasutak igazgatósága egyoldalulag határoz.

Szabadkán, 1886. évi szeptemberhó 11-én.

A magy. kir. államvasutak szabadkai üzletvezetősége.

Arverési hirdetmény.

Alólirt kir. bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, miszerint az aradi kir. tszéknek 1886. évi 6821. számú végrehajtást elrendelő és a battonyai kir. bíróságnak 1886. évi 3280. sz. kiküldő végzése folytán Pollák Ignatz aradi lakos végrehajtató részére Balogh Andrást, Kis Iratosi lakos végrehajtást szenvedő ellen 2650 frt o. é. tőke s járdékai iránt kielégítés képpen bíróság lefoglalt és 1821 frta becsült ingóságokra az aradi kir. járásbíróságnak 1886. évi 9934 sz. végzésevel 2650 firtban megállapított költségek iránt a további kielégítési végrehajtást elrendeltvén. Ennek folytán az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében Lukácsy Lajos aradi ügyvéd végrehajtató képviselő írvbeli jelentkezése a 6881/1886. számú végrehajtási jegyzőkönyv alapján végrehajtató, foglaltatós s felülfoglaltatós javára is, a mennyiben ezek is árverési jogot nyertek volna, tekintettel az idézett t.-cz. 103. §-ára, az árverésnek Kis-Iratoson végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására határnapul 1886. évi szeptemberhó 23-ik napjának d. e. 9 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt ingóságok u. m. egy Clayton és Schultvort-féle 8 ló erejű gőzmozdony, egy ugyanahoz tartozó 8 ló erejű cséplőszekrény teljes szerelvényel, egy hűvér és egy latorja a legtöbbet ígérőnek, az idézett t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek mellett, készpénzért, szükség esetén a becsáron alul is elfognak adatni. Egyszermind felhívotnak mindazok, kik az elővezetett rendelt ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, hogy elsőbbségi igénybejelentéseiket a felhozott t.-cz. 111. és 112. §-ai értelmében az árverés kezdetéig alólirt kiküldött végrehajtónál vagy írásban beadják, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak, különben a később beadott igények a törvényes eljárás akadályozni nem fogják.

Kelt Battonyán, 1886. évi szeptemberhó 13-én.

Jakabffy Alajos, kir. bir. végrehajtó.

Előnyös bevásárlás.

Szobai függő lámpák

fel és lehozóval, fehér üveg-fedővel és nagy égővel, egészen felszerelve 4 forinttól. Asztali és irodai lámpák, széles, szilárd érezáppal (nem üvegből) nagy égővel és nagy üveggyólyóval egészen felszerelve 1.10-től kezdve. Nagyon czélszerű, jól világító

fali konyha-lámpák, egészen felszerelve 28 krtól kezdve.

Diszes, legújabb alakú **salon-lámpák,** nagy választékban, jutányos árakon ajánl

ERNYEI GYULA, a „Zöld papagályhoz“ Aradon.

Arverési hirdetés. Makkoltatás és túrtáp bérbeadása iránt.

A makkoltatás és túrtáp bérbeadása iránti árverés, az ezen főerdőhivatalhoz tartozó lippai, sistarovecezi és kladovai erdőkre nézve, a főerdőhivatal irodájában, 1886. évi szeptember 21-én a ugyanakkor a tótváradai erdőgondnokság irodájában; továbbá a valamérei erdőszésg irodájában szeptember 22-én; a pécskai erdőszésgnél szeptember 23-án és a berzovai erdőszésgnél szeptember 24-én mindenkor delelőtti 11 órákor fog megtartatni.

Lippán, 1886. szeptember 13.

581 M. kir. főerdőhivatal.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének az 1887. évre szóló költségeloirányzata a tanácsnak és hármas bizottságnak véleményes jelentése, ugy a bevétel és kiadás tételeit felvilágító mellékletek f. é. évi szeptemberhó 20-ik napjától kezdve, f. é. október 4-ik napjára bezárólag a tanácssteremben közszemlére kitűtetik.

Szabadságában áll azt az adózó polgárok megtekinteni, és arra észrevételüket írásban a f. évi október hó 13-án tartandó rendes közgyűlés előtt öt nappal a tanácshoz betervezni.

A városi tanács.

Hirdetmény.

Alólirt hegyköz-ég előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Magyarát községhezánál f. hó 19-én, d. e. 10 órákor

hegyszék.

fog tartatni.

Tárgyal:

A f. évi szűret megtartása feletti tanácskozás és véleményadás. Mely hegyszékre az összes magyarági szőlőbirtokos urak részvételével meghívotak. Magyarán, 1886. évi szept. 14-én.

Popescu János, jegyző.

576—2.2